

FINNA.FI

Tuo arkistot, kirjastot ja museot
luokkahuoneeseesi!

Finna.fi on ilmainen palvelu, joka kokoaa suomalaisten arkistojen, kirjastojen ja museoiden aineistot käyttöösi. Hakupalvelusta löydät luotettavaa, kiinnostavaa ja ainutlaatuista opetusmateriaalia.

Miksi käyttää Finnaa opetuksessa

1. Finnan sisältöihin voit luottaa

Sisällöistä vastaavat palvelun arkistot, kirjastot ja museot, joiden kokoelmia voit tutkia vapaasti. Löydät Finnasta esimerkiksi valokuvia, tekstejä, taidetta, karttoja ja äänitteitä - oikeastaan juuri sen, mikä elävöittää ja täydentää oppituntiasi.

... sivu 3

2. Tee lisenssit tutuiksi

Finna.fi-sivuston hakupalvelu on kätevä ja turvallinen paikka oppia ja opettaa Creative Commons -lisenssien käyttöä. Voit rajata laajaa, verkossa saatavilla olevaa aineistoa oppituntisi tarpeisiin yksinkertaisilla hakutyökaluilla.

... sivu 7

3. Finna auttaa kaikkia opettajia

Historia, äikkä, kuvis, uskonto, ilmiöpohjainen opetus tai monialaiset oppimis-kokonaisuudet - aineistosi löytyy Finnasta!

... sivu 9

Etukannen kuvat: Kuopion kulttuurihistoriallisen museon valokuva-arkisto / K. Havas (1920-30 -l.), Helsingin kaupunginmuseo / G. Mercator (1616): Suecia et Norwegia etc
Takakannen kuvat: H. Simberg (1903): Haavoittunut enkeli, Kansallisgalleria / Ikonit A. Roberts

Finnan digitaaliselle alustalle tallennetaan sitä ainesta, joka tekee meistä meidät: elettyä historiaa, taidetta, rikasta kulttuuriperintöä ja paikallistietoutta.

Minna Canth (1844-1897) oli kirjallisuuden uudistaja ja yhteiskunnallinen vaikuttaja. Tutki hänen elämäänsä oppitunnilla esimerkiksi Canthin teosten, valokuvien ja kirjeenvaihtoaineistojen kautta. Rohkea ja radikaali Canth on kuvassa noin 17-vuotias.

Kuva: Kuopion kulttuurihistoriallisen museon valokuva-arkisto (Minnan Salonki, Kuopion kaupunginkirjasto - Pohjois-Savon maakuntakirjasto)

Minna Canth

1. Löydä sopivaa oppimateriaalia

Rajaimien käyttö

Aloita haku etusivun hakukentästä. Esimerkkihakuna ”Turku” (1). Näet kaikki hakuetsosi yläpalkissa. Rajaa haku **Verkossa saatavilla** olevaan aineistoon (2).

Silmäile tulosten määrää rajaimista (3):

Rajaa aineisto käyttötarkoituksen perusteella **Sallitut käyttötavat** -rajaimesta. Perustietoa lisensseistä löydät sivulta 7.

Valitse **aineistotyypit**, joista olet kiinnostunut.

Ikonisella (esim. ”Kalevala”) tai tunnetulla hakusanalla (”Turku”), saat paljon tuloksia. **Testaa silloin Aihe- ja Alue-rajaimia:**

Syöttämällä **Aihe-rajaimen** hakusanana ”Kalevala” saat hakutulukseksi aineiston, joka todella liittyy *Kalevala-epokseen*.

Tunnetut kaupungit & Alue-rajain: hakemalla ”Turku” löydät vain itse kaupunkiin liittyvää aineistoa, eikä esimerkiksi Helsingin Turuntie sisälly tuloksiin.

Katso myös **Valmistusvuosi**-kuvaajasta aineiston määrä eri vuosilta ja rajaa tulokset sopivalle ajanjaksolle (4).

Tallenna ja jaa hakuehdot oppilaillesi

Löysitkö täsmälleen oppitunnillesi sopivan materiaalin? Luo Finna-tunnus ja voit tallentaa hakuehdot hakutulosten alapalkin ”Tallenna haku”-komennolla. Palaa hakuun profiilisi Tallennetut haut -osiosta ja jaa sen linkki oppilaille kätevästi sähköpostilla.

1

Turku

Kaikki osumat ▾

 Säilytä rajaukset

Verkossa saatavilla

Alue: Turku

Aineistotyyppi: Kuva

Valmistusvuosi: 1300-1900

2

RAJAA HAKUA

Näytetään 1 - 20 / 455

Järjestä

Relevanssi ▾

Tuloksia sivulla

20 ▾

 Verkossa saatavilla

SALLITUT KÄYTTÖTAVAT ▾

AINEISTOTYYPI ▾

TEKIJÄ ▾

AIHE ▾

ALUE ▾

VALMISTUSVUOSI ▾

1300

-

1900

Päivitä

1300 1400 1500 1600 1700 1800 1900

3

4

Turku

Kuva

le Moine Erik Wilhelm
1820-1823

"...Turku..."

Turku

Kuva

le Moine Erik Wilhelm
1820-1823

"...Turku..."

Turku

Kuva

Aktie Bolaget i Norrköping, painaja
1872-1881

Aiheet: "; "...Turun tuomiokirkko..."

Finna.fi-aineistohaun rajaimet

Tallenna aineistoa suosikkilistaan

Tarvitsetko materiaalia tietyistä aihepiiristä? Kerää yksittäisistä aineistoista suosikkilista klikkaamalla nastasymboleita oikealla. Voit näyttää profiiliisi tallennettua listaa oppitunnilla tai jakaa julkisen listan linkin oppilaillesi.

Paikallishistoriaa puhelimen näytöllä – Finna Street

Miltä seutunne tai koulunne näytti vuosikymmeniä sitten? Etsi oppilaiden kanssa historiallisia kuvia Finna Street -kuvahaun yli miljoonan valokuvan joukosta sijaintinne perusteella. Voit tallentaa tulosten hakuehdot tai suosikkilistan löytämistäsi kuvista (ks. sivu 3). Haku toimii parhaiten kaupungeissa ja ulkosalla.

Alkuperäinen kuva: Eeva Rista (1970),
Helsingin kaupunginmuseo

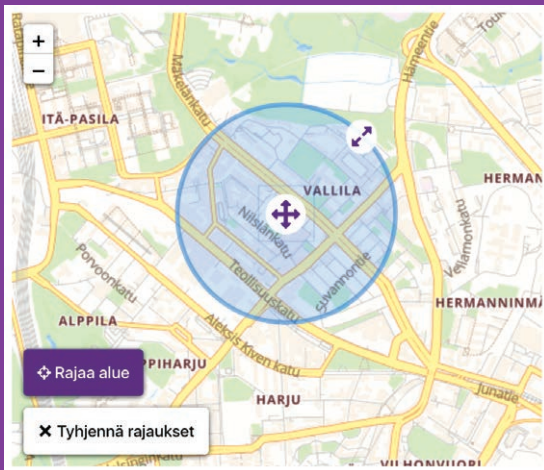
Vaihtoehto 1: Käytä sijaintiani

Menkää ulos oppilaille tuttuun paikkaan.

Ohjeista oppilaita siirtymään älylaitteillaan osoitteeseen finna.fi ja klikkaamaan etusivun Finna Street -hakua.

Valitkaa “Käytä sijaintiani”-vaihtoehto. Laitteiden selaimet kysyvät lupaa käyttää sijaintia kuvien hakemiseen. Neuvo oppilaita antamaan selaimelle lupa paikannukseen.

Finna Street hakee kaikki sijaintiinne liittyvät valokuvat ja voitte ihastella historiaa ja nykyhetkeä rinnakkain.

Vaihtoehto 2: Rajaa kartalta

Voit löytää paikallisia tuloksia myös määrittämällä alueen itse:

Valitse “Rajaa alue kartalta”-vaihtoehto ja zoomaa kotiseudullesi.

Aseta ympyränmuotoinen valitsin alueelle, jota haluat tutkia.

Kuvat: Finna Street

2. Lisenssien perusteet

Kuka pelkää lisenssiä? Kertaa tästä:

Creative Commons -lisenssi on aineiston haltijan suoma lupa käyttäjälle hyödyntää aineistoa eri tavoin. Finnasta löydät runsaasti CC-lisenssoitua aineistoa open ja oppilaiden tarpeisiin. Lisenssit nimetään koodein sen perusteella, mitä ne edellyttävät tai eivät salli. Tässä oleellimmat koodin osat:

CC 0: Käytä täysin rajoituksetta!

BY: Nimeä aina aineiston lähde sekä tekijä (esim. CC-koodi CC **BY** 4.0).

NC: Ei-kaupallinen käyttö oppitunneilla on usein sallittua (esim. CC **BY-NC** 4.0).

ND: Älä muokkaa aineistoa (esim. CC-BY-NC-**ND**). Mikäli koodissa ei ole merkintää ND, sitä saa muokata vapaasti esim. kuvataidetunnilla.

Jos aineiston lisenssi ei ole tiedossa, voit lisätä sen suosikkilistaasi tai tallentaa löytämäsi kokonaisuuden hakuehdot (ks. sivu 3-4).

Finna.fi-sivustolla tapahtuvan haun, suosikkilistan tai tallennetun haun katselu oppilaiden kanssa on täysin sallittua.

Suuntaa oppilaiden huomio

Voit rajata Finnan aineistoa oppilaillesi etukäteen suosikkilistojen ja tallennettujen hakujen avulla.

Hugo Simbergin **Haavoittunut enkeli** (1903) on yksi taidehistoriamme rakastetuimmista teoksista. Kurkista maalauksen luonnosvaiheisiin taiteilijan ottamien valokuvien avulla. Persoonallinen Simberg oli työnsä ja arkensa ahkera dokumentoija. Monia hänen CC-lisensoituja tuotoksiaan saa käyttää, kopioida, muunnella ja jakaa oppitunneilla.

Ylin kuva: Kansallisgalleria / Ateneumin taidemuseo, Ahlströmin kokoelma. Valokuva Kirsi Halkola
Vas. alhaalla: Hugo Simberg (1902): HS Sårad ängel 63. Kansallisgalleria /reproaja Hannu Aaltonen
Oik. alhaalla: Hugo Simberg (1907), omakuva peilin kautta. Kansallisgalleria /reproaja Janne Mäkinen

3. Jokaopen aarreaitta

Ideota eri oppiaineisiin

Historia: Elävöitä historiaa Finna Streetin avulla (ks. sivu 5-6). Auta oppilaita tutustumaan historiallisiin ilmiöihin ja ajanjaksoihin tallennettujen hakujen tai suosikkilistojen avulla (ks. sivu 3-4).

Äidinkieli: Tutustu sanomalehden tekstilajeihin ja paikallishistoriaan. Kokeile näitä rajaimia: **Verkossa saatavilla**, **Aineistotyyppi** (Lehti/artikkeli), **Alue** (esim. ”Oulu”) ja valitse sopiva aikahaarukka **Valmistusvuosi**-rajaimella.

Kuvataide: Remiksatkaa CC 0- tai CC BY 4.0-lisenssillä (ks. sivu 7) julkaistuja valokuvia ja taideteoksia. Harjoitelkaa uusien teosten julkaisemista digitaalisesti oikeaa lisenssiä noudattaen.

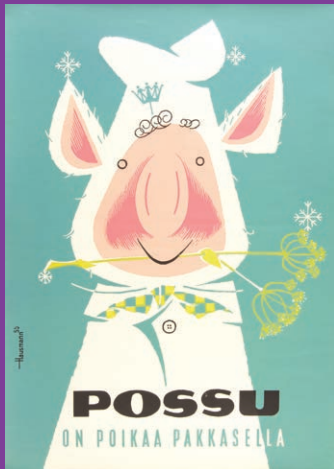
Ilmiöpohjainen opetus & monialaiset oppimiskokonaisuudet: Finnan aineistot ylittävät oppiainerajat ja auttavat ymmärtämään todellisia ilmiöitä kokonaisvaltaisesti. Rajaimien käyttö edistää tutkivaa oppimista ja kriittistä ajattelua.

Tehtäväkokonaisuus: Liha ennen ja nyt

Miksi 1950-luvulla lihaa mainostettiin mainiona ravintona (oik. sivu) ja nyt sen käyttöä vähennetään? Miten ilmiö liittyy ilmastonmuutokseen?

Millaisena lihansyönti esitettiin 50-luvun Suomessa? Vertailkaa vanhoja lihajulisteita ja nykyisten lihaa korvaavien tuotteiden mainoksia ja sloganeita.

Miten sotien ruokapula vaikutti ruokakulttuuriin ja lihansyönnin lisääntymiseen? Tutustukaa eri vuosikymmenten kotiruokiin.

Kulutusosuuskuntien
keskusliiton julisteita
1950-luvulta.

Vasen yläkulma: 1952, Työväen Arkisto
Vasen alakulma: 1955, Työväen Arkisto
Oikealla: 1952, Työväen Arkisto

FINNA.FI

Yksi haku, koko
kulttuuriperintömme

facebook.com/finnapalvelu

@Finna.fi

@Finnafi